

Sygn. akt III AUa 70/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Marek Żurecki
Protokolant	Beata Przewoźny

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania T. G. (T. G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanej S. B.

o ponowne ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracy nakładczej

na skutek apelacji ubezpieczonej T. G.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 29 marca 2012r. sygn. akt VIII U 2294/11

oddala apelację.

/-/SSA J. Pietrzak /-/SSA M. Procek /-/SSA M. Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 70/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 marca 2012 roku Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonej T. G. od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z.

z dnia 15 listopada 2011 roku i 17 listopada 2011 roku o nr (...), (...) i (...), na mocy których odmówiono ponownego ustalenia prawa w zakresie podlegania T. G. ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu

i rentowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą w okresie od 1 lutego 2008r. do 28 lutego 2009r. u płatnika składek S. B., rozstrzygniętego prawomocną decyzją z dnia 29 października 2010r. oraz

stwierdzono, że ubezpieczona, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 lutego 2008 roku do 28 lutego 2009 roku, a w związku z tym zobowiązana jest do opłacania za ten okres składek na Fundusz Pracy.

Na podstawie akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy, Sąd Okręgowy ustalił, że T. G. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. Jednocześnie w okresie spornym tj. od 1 lutego 2008r. do 28 lutego 2009r. zawarła umowę o pracę nakładczą z S. B., z tytułu której została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych.

Według ustaleń Sądu pierwszej instancji, organ rentowy decyzją z dnia 29 października 2010 r. stwierdził, że T. G. nie podlega w okresie od 1 lutego 2008r. do 28 lutego 2009r. ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu i rentowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą u płatnika składek S. B. z siedzibą w P.. Ubezpieczona wniosła odwołanie od powołanej wyżej decyzji.

Następnie postanowieniem z dnia 8 lutego 2011 r., sygn. VIII U 2448/10, Sąd Okręgowy w Gliwicach umorzył postępowanie w związku z cofnięciem odwołania. Tym samym decyzja z dnia 29 października 2010 r. stała się prawomocna.

Z dalszych ustaleń Sądu pierwszej instancji wynika, że decyzją z dnia 6 kwietnia 2011 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 29 października 2010r. Ubezpieczona nie odwołała się od powyższej decyzji.

W dniu 17 października 2011 r. T. G. złożyła wniosek o ponowne ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu i rentowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą u płatnika składek S. B. w okresie od 1 lutego 2008r. do 28 lutego 2009r. W treści wniosku powołała się na brak pouczenia o treści art. 10 k.p.a., a także podniosła, iż w dacie wydania decyzji S. B. nie została skazana z art. 271 § 1 k.k.

Następnie organ rentowy postanowieniem z 2 listopada 2011 r. wznowił postępowanie o ponowne ustalenie prawa w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym w okresie od 1 lutego 2008r. do 28 lutego 2009r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą u płatnika składek S. B..

Po przeprowadzeniu ponownego postępowania wyjaśniającego, zaskarżoną decyzją z dnia 15 listopada 2011 r. organ rentowy odmówił ponownego ustalenia prawa w zakresie podlegania T. G. ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu i rentowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą w okresie od 1 lutego 2008r. do 28 lutego 2009r. u płatnika składek S. B., rozstrzygniętego prawomocną decyzją z dnia 29 października 2010 r.

Dokonując rozważań prawnych Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 83a, art. 6 ust. 1, art. 8 ust. 6, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 4 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) uznając, że organ rentowy prawidłowo wydał zaskarżone decyzje o objęciu obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi i wypadkowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz o obowiązku opłacenia składek na Fundusz Pracy.

Motywując swoje rozstrzygnięcie, Sąd Okręgowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie niewątpliwie decyzja organu rentowego z dnia 29 października 2010 r. jest prawomocna, gdyż w związku z cofnięciem odwołania ubezpieczonego od tej decyzji, postępowanie zostało umorzone na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 8 lutego 2011 r. (sygn. VIII U 2448/10).

Sąd ten podzielił stanowisko organu rentowego, iż w niniejszej sprawie brak jakichkolwiek nowych dowodów i nie ujawniono żadnych nowych okoliczności istniejących przed wydaniem zaskarżonej decyzji, które miałyby

wpływ na prawo czy zobowiązanie T. G.. Ubezpieczona ani zainteresowana nie przedłożyły żadnych nowych dowodów, ani nie ujawniły nowych okoliczności. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że ubezpieczona również w toku niniejszego postępowania sądowego nie powoływała żadnych innych okoliczności niż wymienione we wniosku. Mimo prawidłowego wezwania nie stawiała się także na rozprawie w dniu 29 marca 2012 r.

Ponadto Sąd ten podniósł, iż przed wydaniem decyzji z dnia 29 października 2010 r. organ rentowy - wbrew temu co twierdzi ubezpieczona - pismem z dnia

22 września 2010 r. informował ubezpieczoną o treści art. 10 k.p.a., tj. o możliwości złożenia nowych dowodów w sprawie oraz zapoznania się z zebrany materiał dowodowy. Dalej wskazał, że brak skazania S. B. na podstawie przepisów Kodeksu karnego pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżoną decyzją z dnia

15 listopada 2011 r. organ rentowy prawidłowo odmówił skarżącej wzruszenia prawomocnej decyzji z dnia 29 października 2010 r. A to z kolei zobowiązywało organ rentowy do wydania również zaskarżonych decyzji z dnia 17 listopada 2011 roku

w przedmiocie objęcia ubezpieczoną obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i wypadkowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji wnioski ubezpieczoną o ponowne ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracy nakładczej w okresie spornym, nie może wpłynąć na ocenę prawidłowości zaskarżonych decyzji, sąd bowiem bada prawidłowość decyzji na datę ich wydania, zaś w dacie wydania zaskarżonych decyzji, decyzja z dnia 29 października 2010 r. wyłączająca odwołującą z ubezpieczeń społecznych z tytułu pracy nakładczej była prawomocna.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku wniosła ubezpieczona.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, apelująca zarzuciła mu arbitralność, która uniemożliwia prawidłową kontrolę instancyjną. Ponadto zarzuciła połączenie odwołań apelującej do łącznego rozpoznania bez wydania w tym przedmiocie stosownego postanowienia.

Wskazując na powyższe zarzuty ubezpieczona wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę w ten sposób, że zostanie uwzględnione jej odwołanie.

Uzasadniając wniesiony środek odwoławczy, apelująca wskazała,

że zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił jej odwołanie łącznie od trzech decyzji organu rentowego, mimo tego, że ze względu na przedmiot sporu nie można ich łączyć.

Zdaniem skarżącej prawomocne rozstrzygnięcie ponownego podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pracy nakładczej stanowi kwestię wstępną do prawidłowego rozstrzygnięcia ewentualnych odwołań od dwóch pozostałych decyzji.

Według apelującej rozstrzygnięcie za jednym posiedzeniem kwestii wstępnej oraz decyzji merytorycznych dotyczących innego zagadnienia prowadzi

do pozbawienia jej możliwości obrony swoich praw i budzi jednocześnie podejrzenie o arbitralność sądu.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji jako własne, uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela tę część argumentacji Sądu pierwszej instancji, która wskazuje na brak podstaw prawnych do zastosowania w niniejszej sprawie instytucji wznowienia postępowania w trybie art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz.U.

z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.). Zgodnie z § 1 tego przepisu prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną organu rentowego podlega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie. Wnioskodawca nie powołał się na takie nowe dowody czy okoliczności, lecz na brak pouczenia o treści art. 10 k.p.a. oraz fakt, że S. B. nie została skazana z art. 271 § 1 k.k.

Tymczasem okolicznością bezsporną jest prawomocność decyzji organu rentowego z dnia 29 października 2010 roku i złożenie w tej sprawie wniosku

o ponowne ustalenie prawa będącego przedmiotem wskazanej wyżej prawomocnej decyzji organu rentowego.

Na podstawie § 2 decyzje ostateczne Zakładu, od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione, na zasadach określonych w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego. Zwrócić należy uwagę, że przepis ten po pierwsze dotyczy tylko możliwości działania przez organ rentowy z urzędu, a nie na wniosek strony,

a po drugie, dotyczy to tylko decyzji, od których nie zostało wniesione odwołanie

do właściwego sądu. Żaden z tych warunków nie zachodzi w niniejszej sprawie. Wreszcie brak też było podstaw do zastosowania przez organ rentowy § 3 cytowanego przepisu, zgodnie z którym w sprawach rozstrzygniętych orzeczeniem właściwego sądu Zakład, na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust. 1:

1) wydaje we własnym zakresie decyzję przyznającą prawo lub określającą zobowiązanie, jeśli jest to korzystne dla zainteresowanego;

2) występuje do właściwego sądu z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika,

że prawo nie istnieje lub zobowiązanie jest wyższe niż określone w decyzji.

Zastosowanie powyższego przepisu jest wyłączone choćby z tego powodu,

że w sprawie prawomocnie rozstrzygniętej mocą decyzji z dnia 29 października 2010 roku, nie rozstrzygał Sąd. Nadto wskazać wypada, że również i ten przepis nawiązuje do dowodów lub okoliczności określonych w ust. 1, na które, jak wyżej zaznaczono, skarżąca się nie powołała.

W związku z tym, że brak było podstaw prawnych do ponownego ustalenia prawa w zakresie podlegania ubezpieczonej ubezpieczeniom społecznym

tj. emerytalnemu, rentowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą w okresie od 1 lutego 2008 roku do 28 lutego 2009 roku u płatnika składek S. B. – rozstrzygniętego ostateczną decyzją organu rentowego z dnia 29 października 2010 roku – organ rentowy na mocy zaskarżonej decyzji z dnia 15 listopada 2011 roku odmówił ponownego ustalenia powyższego prawa ubezpieczonej.

Konsekwencją rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego w tej decyzji było wydanie kolejnych dwóch decyzji z dnia 17 listopada 2011 roku stwierdzających,

że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu

w okresie od 1 lutego 2008 roku do 28 lutego 2009 roku, a w związku z tym zobowiązana jest do opłacania za ten okres składek na Fundusz Pracy.

Uwzględniając zatem powyższe, stwierdzić należy, że prawidłowo Sąd Okręgowy wydał wyrok łączny co do trzech decyzji organu rentowego z dnia

15 listopada 2011 roku i 17 listopada 2011 roku zaskarżonych przez ubezpieczoną.

Wobec powyższego na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.

/-/SSA J. Pietrzak /-/SSA M. Procek /-/SSA M. Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek